

Sygn. akt V KK 135/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dorota Rysińska (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **M. B. i S. S.**

skazanych z art. 284 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu odbyтым w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 maja 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 28 lutego 2013 r.

uchyla wyrok w zaskarżonej części, orzekającej o zasądzeniu od M. B. i S. S. solidarnie kwoty 70.500 zł wraz ustawowymi odsetkami od dnia 4 lutego 2013 r. na rzecz Z. M. (pkt. 2 wyroku) oraz o solidarnym zasądzeniu od nich wpisu sądowego od uwzględnionego powództwa (w pkt.4).

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w G. uznał M. B. i S. S. za winnych tego, że w okresie od dnia 10 marca 2011 r. do dnia 8 listopada 2011 r. przywłaszczyli powierzone im 70.500 zł przekazane im przez Z. M., tj. występku z art. 284 § 2 k.k., i za to wymierzył im kary po 10 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wykonanie tej kary warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby (pkt 1 wyroku). Ponadto na podstawie art. 415 § 1 k.p.k. zasądził solidarnie od oskarżonych M. B. i S. S. na rzecz Z. M. kwotę 70.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami poczynawszy od 4.02.2013 r. (pkt 2 wyroku). Dodatkowo na podstawie art. 72 § 2 k.k. zobowiązał oskarżonych M. B. i S. S. do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem przez zapłacenie na rzecz Z. M. wskazanej kwoty 70.500 zł – w terminie 18 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Wyrok powyższy nie został zaskarżony i uprawomocnił się.

Obecnie, Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł w trybie art. 521 k.p.k. kasację na korzyść skazanych, zarzucając wyrokowi Sądu Rejonowego *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 415 § 1 i § 7 k.p.k. (obowiązujących w dacie orzekania), polegające na uwzględnieniu powództwa cywilnego i zasądzeniu od oskarżonych na rzecz pokrzywdzonego - na podstawie art. 415 § 1 k.p.k. - kwoty 70.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami, w sytuacji gdy zgodnie z treścią art. 415 § 7 k.p.k. uwzględnienie powództwa cywilnego było niedopuszczalne, albowiem jednocześnie tym samym wyrokiem sąd orzekł wobec oskarżonych - na podstawie art. 72 § 2 k.k. obowiązek naprawienia szkody przez zapłacenie pokrzywdzonemu kwoty 70.500 zł”*.

Podnosząc powyższy zarzut, Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu umożliwiającym jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia dyspozycji art. 415 § 1 i § 7 k.p.k. – w brzemieniu obowiązującym między dniem 1 lipca 2003 r. a dniem 30 czerwca 2015r. W czasie orzekania w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy, ustawa

procesowa zawierała regulacje ustanawiające możliwość rozpoznania, w ramach postępowania karnego, także powództwa cywilnego dotyczącego szkody lub krzywdy wyrządzonej przestępstwem będącym przedmiotem tegoż postępowania. Jednakże, w celu zapobieżenia bezpodstawnemu, wielokrotnemu obciążaniu osób oskarżonych o przestępstwo powodujące szkodę lub krzywdę, różnymi podlegającymi wykonaniu rozstrzygnięciami sądowymi, ustawodawca wprowadził do procedury karnej tzw. klauzule antykumulacyjne. Reguła opisana w art. 415 § 7 k.p.k. zapobiegała właśnie gromadzeniu tytułów wykonawczych dotyczących tego samego roszczenia. Dotyczyła ona także samego postępowania karnego. Wskazany przepis wyraźnie zakazywał w tym postępowaniu uwzględniania powództwa cywilnego w przypadku, gdy sąd orzekał obowiązek naprawienia szkody, czy to jako środek karny, czy to probacyjny.

Analiza akt niniejszej sprawy (a właściwie już samej tylko sentencji wyroku) prowadzi do przekonania, że sąd *a quo* rażąco naruszył przepis art. 415 § 7 k.p.k. przez jego niezastosowanie. Rezultatem tego zaniechania było dwukrotne orzeczenie obowiązku restytucji tej samej kwoty pieniężnej, czyli przywłaszczonych 70.500 zł.

W stwierdzonej sytuacji należało, zgodnie z wnioskiem kasacji, uchylić wyrok w zaskarżonej części, tj. w punkcie orzekającym o uwzględnieniu powództwa cywilnego, a w konsekwencji powyższego, w części rozstrzygającej o zasądzeniu wpisu od uwzględnionego powództwa.